

מלכות המדבר

בית "לוכדות החלומות" במנוף

רקע: כל שנה מתקיימים בבית לוכדות החלומות (בית הנערות) במנוף, 3 מסעות במדבר. המסעות מהווים חלק תהליך התפתחותי לנערה באופן אישי על ציר הזמן שלה ותהליך התפתחות של הקבוצה כולה.

מסע כוכב

המסע הראשון שהנערות עוברות הוא מסע של הכרות עם עצמן ועם המדבר. הוא נקרא מסע כוכב כי הנערות יוצאות מנקודה אחת וחוזרות לאותה נקודת שינה כל יום. המסע הוא יותר התבוננות עצמית ובניית מטרות אישיות לשנה הקרובה. כל אחת מתבוננת בסיפור האישי שלה הסיפור שהיא מספרת על עצמה. זהו גם פתח למסע ראשוני והזדמנות של הצוות להכיר את הנערה ולנערה להכיר את הצוות ואת החברות. הצוות משקף לכל נערה נקודות התבוננות אישיות כתוצאה מהתהליך שלה במסע. נערה שבתחילת המסע אמרה לנו שאין סיכויי שהיא לא תתאפר ולא תתקלח כל יום, הסירה לאט לאט במשך המסע את המסכה (איפור כבד מאוד), אפשרה לעצמה להיות בלי וקיבלה מחמאות גם מהנערות וגם מהצוות. דיברנו איתה על הצורך שלה בלהסתיר, בלהראות אחרת מבוגרת מכפי גילה, בדקנו במה האיפור עזר לה? על מה הוא שמר אצלה ומה עכשיו יאפשר לה לשחרר את ההגנה וההישרדות שלה. במסע אין מתיחת גבולות וקשיים פיזיים בלתי נסבלים לנערה. הנערות שלנו הן שורדות ועברו כבר את התופת של החיים אין צורך לגרד את הכאב. יש צורך ללמד להיכנס לתהליך. יש צורך לגלות את הכוחות.

מסע כוחות

במסע השני הנערות מתוודעות ולומדות את הכוחות האישיים והקבוצתיים המצויים בכל אחת מאתנו ובכולנו יחד. באמצעות מסע משותף במדבר נבנית חוויה שלכל אחת יש חופש לבחור לאן היא רוצה להגיע ויכולת להאמין שביכולתה לטפס לכל פסגה שתבקש. זהו מסע-מעבר של כל אחת מהיות חלק מהעדר להיותה רועה למרחקים – מובילה ומנהיגה את עצמה ואת סביבתה. הכוחות שאנו עובדות עליהם כוללים:

1. **כוח חופש הבחירה ומרחב ההתנסות האישית:** המדבר והמסע, עם הקשיים וההזדמנויות, מאפשרים לנערות התנסות בתפקידים שונים. יצירת הזדמנות וחופש לבחור מתוך נקודות החוזק האישיות. כל אחת היא רועה שונה.
2. **כוח המעגל הנשי** – השיחות הנשיות מהלב אל הלב, ההקשבה, ההכלה. המדבר מאפשר את השקט, ההדדיות, שלכל אחת יש קול ייחודי בתוך הקבוצה הנשית.
3. **כוח הגוף** – ההתנסויות הפיזיות, והאתגרים שהמדבר והמסע מזמנים, מאפשרים לראות את הזוויות השונות של התפיסה העצמית, דימוי הגוף ודימוי עצמי.

4. **כוח הריפוי הטבעי** - המסע מאפשר התבוננות פנימית ושיח מעמיק עם החלקים הפגועים של כל אחת, ומייצר תהליך של ריפוי טבעי אישי וקבוצתי.
במהלך המסע עובר המסר שלכל נערה יש כוחות שמגנים עליה וכוחות בעצמה ובסביבה שמאפשרים לה לבחור, להנהיג ולהוביל דרך.

מסע דרך המלכה – מסע מנהיגות

במסע השלישי הנערות הן המובילות. הן כבר מנהיגות את המסע. נשות הצוות יכולות לתכנן את המסע, לחשוב על תנאי השטח להכין את המפות אבל מי שקובעות איך יראה המסע הן הנערות. זה המסע שלהן, הקצב שלהן, וההחלטות שלהן. הן קובעות מתי ואיך עוצרים להפסקות? מתי אוכלים? מה אוכלים? הן יוצרות את המסע.

לדבר על הובלת חניכות בסיסמאות זה לא חוכמה. כדי להבין איך זה עובד בפעל אשתף בהתנהלות מהשטח ומתוך זה ניתן יהיה לגזור את הפרקטיקה והתובנות. במסע האחרון שלנו במדבר החלטנו לאתגר את הנערות ולעלות שלב בלקיחת אחריות ומנהיגות. ערכנו מסע-חניכה שבו הנערות הגדולות חנכו את הקטנות ושימשו מנטוריות הלכה למעשה. קבוצת הגדולות הן הנערות שכבר נמצאות בבית-הנערות שנה וחצי ועברו 4 מסעות בעצמן. חילקנו לנערות מקבוצת הגדולות תפקידים. כל אחת בהתאמה אישית ובהתייעצות עימן. התפקידים שנבחרו כללו: מנהלת מסע, מנהלת ניווט ושטח, מנהלת לוגיסטיקה, 4 ראשי חוליות ו4 ניוטות בכל חולייה. בכול חולייה היו 4 נערות קטנות שזה להן המסע השני בלבד.

כדי שהמסע יהיה בניהולן של הנערות בלבד ואנחנו לא נתפתה לעזור, לקחנו חברה חיצונית "לך לך" שאיתם הבנות התייעצו. אף אחד מהצוות לא הכירה את השטח ולא הייתה בקיאה בתוכנית המסע. ההכנות למסע ערכו חודש שלם. הנערות למדו ניווט וכל אחת מהנערות התעמקה במהות התפקיד שלה. אנחנו הצוות רק קיבלנו מהנערות רשימות של הציוד ורשימות של האוכל שצריך להזמין. מהרגע שכל החפצים הגיעו לסלון הבית תפקידנו הסתיים. הנערות לקחו את כל הציוד והאוכל וארגנו את הדברים לכל חולייה. הן הסבירו לקבוצת הקטנות מה יש לקחת בתיק האישי ועזרו לכל אחת לארגן את התיק שלה. בחיים אבל בחיים (ויצאתי להרבה מסעות), לא הייתי מסע מתוקתק עד הפרט האחרון כמו המסע הזה. קבוצת הגדולות סימנה כל חולייה בצבע אחר ויצאנו לדרך. כל שתי נשות צוות הצטרפו לחולייה והלכו מאחורה כחצי ק"מ רק כגיבוי בטיחותי. לאורך כל המסע לא התערבנו באף בעייה, הנערות פתרו בעצמן הכל. בערב הראשון רגע לפני שהגענו לחניון מנהלת המסע עצרה את החוליות וביקשה מכל חולייה לערוך שיחה לסיכום היום. אני ישבתי בצד בחושך עם עוד אשת צוות. הנערות היו בטוחות שכבר עליתי לחניון. מנהלת המסע בעצמה הצטרפה לחולייה שהיה בה אירוע במשך היום. מה היה? לאחת מחברות החוליה נמאס מהקצב האיטי. היא סירבה להגיע בחושך לחניון לכן בשלב מסוים נטשה את החוליה ורצה קדימה. מנהלת המסע הושיבה את הנערה מול החוליה שלה ואמרה לה שעכשיו הן משקפות לה מה הן הרגישו כשהיא עזבה את החוליה. מנהלת המסע (נערה בת 17) ביקשה שהנערות יגידו דבר אחד שיכול לקדם אותה בחוליה ודבר אחד טוב שהיא מביאה לחולייה. הסבב היה מרגש ובעיקר ההנחיה של הסבב. נשמרה שפה מכבדת, לא הכניסו כעס רק דיברו מהלב ברגיעה ובשלווה. הנערות ביקשו מהנערה שנטשה את החוליה להיות מחר חלק מהחוליה תוך כדי שהן מבטיחות להתחשב גם בצרכים שלה. מנהלת המסע שאלה את הנערה אם הבעיה היא שהיא מפחדת מהחושך? הנערה הודתה בכך וכולן הסכימו לעזור לה.

היו הרבה רגעי שיא מדהימים במסע שלא היה פשוט, תנאי מזג האוויר היו לרעתנו אבל המצב רוח הטוב נשמר לאורך כל המסע. הבנות תיארו את המסע כקל (מה שלא היה נכון מבחינה טופוגרפית ומבחינת מזג-אוויר עם הגשם שלא פסק). בהרגשה שלהן זה היה מסע ממש כיף ומוצלח!

בלילה האחרון הגשם היכה בנו ללא רחמים והתחיל חשש משיטפונות. הערתי חוליה, חוליה מתוך שקי השינה הספוגים והמכוסים ביריעת ניילון. ובסדר מופתי ניהלנו יחד פינוי ללא פאניקה למקום מסודר וחם בעזרת ג'יפ הסיוע עם מרווח של חצי שעת המתנה וציפייה מחולייה לחוליה.

טיפים ודגשים מהשטח:

ההזדמנות לצאת גם למסעות נפרדים של בנים בנות לחוד חשובה לשתי הקבוצות.

יש הרבה מה להרחיב על זה אבל – קצרה היריעה... פשוט אל תוותרו על זה.

חובש/ת: במסע אחד שבו לא הייתה ברירה והגיע חובש במקום חובשת ראינו איך עלתה כמות הנערות שהרשו לעצמן להיות חולות לעומת רוב המסעות שבהן יוצאת חובשת/מאבטחת ויש כמעט אפס חולות. שווה מחשבה...

מזון: האוכל במסע הוא מינמלי, משביע ולא מכביד. הנערות לומדות את היופי שבצניעות ובתזונה הנכונה לגוף שלהן. הרבה נערות שואלות אותנו אם מרזים במסע אנחנו מציינות שהשילוב של הליכה עם התזונה הנכונה מחטב. כל נערה מכניסה לתוך הכנת האוכל את התכנים של חייה, את התרבות. הרבה פעמים נערות הכינו לחם גרוזיני או דבו אתיופי. להכנת האוכל צריך לתת זמן. זה חלק מהמסע. כל אחת מוצאת את התפקיד המתאים לה היא מבשלת לעצמה ולחברותיה. יש נערה שעסוקה במדורה בהכנה של העצים ובהזנת האש. יש נערה שפעם ראשונה נוגעת בבצק. ויש גם טקס סביב הגשת האוכל והישיבה לאכול יחד.

ציוד: במסע עם נערות אנחנו מפחיתות את המשקל מהגב ומתחשבות במחקרים ונתונים פיזיולוגיים. כך הנערה מקשיבה לגופה לרחם שלה, היא שומרת על הגב שלה. לכן על גב הנערות יש רק: 3 ליטר מים, בגד חם, פנס ואוכל חולייתי לארוחת הצהרים שמתחלק בין כולן. האוכל כולל: פיתות שהן הכינו בבוקר של היציאה או לילה לפני, טחינה, בורגול ועוד ממרח, פירות יבשים, ירקות ותפוח עץ לכל אחת.

היי הג'יפ היי הג'יפ: הגיפ מגיע עם כל יתר הציוד לחניון הבא. הנערות מבינות שאין אפשרות להצטרף אליו. הגיפ מעמיס בבוקר את כל הציוד ונעלם מהר מהחניון, אין ברירה חייבים ללכת להגיע לחניון הבא.

רחצה/טבילה: במסע שנרגיש שהיה מסלול קשה נאזן למחרת את המסלול ליום יותר רגוע ומלווה ברחצה בגב או מעיין. נערוך טקסים של טבילה נשית וטוהרה.

מדורה: מעבר לאפשרות הבישול והתאורה המדורה מעניקה הגנה ותחושת חיבור בישיבה מסביב למדורה נוכל להשליך למדורה את הקשיים שלנו מהיום. כל נערה יכולה גם ליצור מדורה אישית במעגל כדי להבעיר את האש בתוכה.

קיבלתי מחזור: בזמן קדום נשים שקיבלו את המחזור היו מתכנסות מחוץ למחנה או באוהל האדום ומעבירות את הזמן ביחד. היציאה למדבר מאפשרת שיח על המחזור (כן כן תקנית צריך להגיד וסת אבל בואו נזרום...). זה הזמן לגלות שכשנשים חיות יחד נוצר לפעמים מצב שרובן תקבלנה מחזור ביחד. בנוסף נלמד שמאמץ פיזי מגביר את הזרימה וגם נערה שסיימה עלולה לקבל שוב. לא להיבהל זה הגוף שלנו. רק צריך להיות קשובות.

הערכות לפני ותוך כדי: אנחנו מכינות בתיק לכל נערה ערכת מחזור שתאפשר לה לשמור על היגיינה אישית במהלך המסע ולהתמודד עם המחזור (זה לא מחלה ולא מונע מאתנו שום פעילות רק כמובן במקרים קיצוניים) לכל נערה יש שקית שבה היא אוספת את התחבושות שלה ובסיום היום זורקת את זה לזבל הכללי שעולה על העגלה. אנחנו מדברות על זה במשך כל המסע בתוך

המעגלים ומאפשרות לנערות שיח פתוח לא מוסתר כמו שחינכו אותן מבלי להיגעל מזה או להסתיר אלא כחלק מהגוף הנשי, מהקיום הנשי והאנושי. אנחנו מקיימות ויכוח שאין בו צודקת/לא צודקת שכל אחת ואמונתה לגבי שמירת נגיעה ברמות שונות והמשמעות של טומאה וטוהרה. אנו מציגות את השיח הדתי והחילוני בתוך המחזור ללא שיפוטיות וללא מסרים איך להתנהל בחיים. כל אחת באמונתה תחייה.

לסיכום:

המסע לא נגמר בק"מ מסויים לא היה בו ריפויי היו בו זרעים. דרושים עוד הרבה מסעות כאלה ואחרים.

